

Een verfijnde, zeer persoonlijke mix van Franse Art Deco, Amsterdamse School en Oosterse invloeden. Zo zou je het interieur van Maison Van Buuren kunnen omschrijven. Gelegen aan de Erreralaan in het Brusselse Ukkel is de villa van David en Alice van Buuren een van de weinig overgebleven huizen waar je de grandeur van de Art Deco nog echt kunt proeven.

Tekst: Sipke van de Peppel, foto's: Michel de Bray

Gekoesterde Art Deco grandeur

Wie Maison Van Buuren voor het eerst bezoekt, waant zich even in het jaar 1928. Alle vertrekken in de luxueuze Art Deco villa van het bankiersechtpaar David en Alice van Buuren ademen nog een bewoonde en intieme sfeer. Het is alsof de tijd heeft stilgestaan en de gastheer en gastvrouw des huizes ieder moment terug kunnen komen van een

verre reis. Aan het liefdevol samengestelde interieur is in de loop der jaren niets veranderd. Alle zeldzame en verfijnde meubels, de palissander wandbekleding, de tapijten van de Nederlandse ontwerper Jaap Gidding, de beeldhouwwerken en de schilderijen bevinden zich nog steeds op hun oorspronkelijke plaats.

Amsterdamse School in Brussel

De Nederlandse bankier, mecenas en kunstverzamelaar David van Buuren laat in 1924 – twee jaar na zijn huwelijk met de Antwerpse Alice Piette – in de Brusselse wijk Ukkel zijn droomhuis bouwen. Twee Belgische architecten voeren het werk uit, volgens de plannen die Van Buuren zelf met zijn neef – de architect Johan Franco – heeft getekend. De bouwstijl van het huis is duidelijk beïnvloed door de Amsterdamse School. Zo is er gebruikgemaakt van rode baksteen die van binnenuit op elkaar is gemetseld, zodat de voegen tussen de bakstenen aan de buitenkant hol lijken. Een procedé dat vaak in de Nederlandse villa-architectuur werd toegepast.

Decorateurs

In 1928 is de bouw voltooid en kan het echtpaar hun nieuwe woning betrekken. Voor het interieur worden kosten noch moeite gespaard. Maar liefst drie ‘decorateurs’ worden ingeschakeld. De Van Buurens laten ieder vertrek naar hun eigen wensen inrichten in de nieuwe stijl van hun tijd: de Art Deco.

Zo wordt de eetkamer ontworpen door de Mechelse meubelmaker Joseph Wijnants. Het geheel is uitgevoerd in sycomoor, Braziliaanse palissander en Macassar, een Indonesische ebbenhoutsoort. Dankzij het blonde sycomoorhout en het gekleurde licht van de Amsterdamse School plafondlampen, baadt de kamer vandaag de dag nog steeds in een gouden glans. De stoelen hebben een paardenharen bekleding die door Alice van Buuren zelf werd gekozen. Op de tafel schittert een zilveren bestek van rond 1924, ontworpen door de beroemde Belgische edelsmid Philippe Wolfers.

Maar de hoofdrol bij de inrichting van hun villa is weggelegd voor de jonge Franse ontwerper Dominique van de beroemde studio Domin & Genevrière in Parijs. Aan hem worden het trappenhuis, de studeerkamer, de grote en kleine salon en de muzieksalon toevertrouwd. De Van Buurens ontmoeten Dominique voor het eerst tijdens hun bezoek in 1925 aan

de Internationale Tentoonstelling van de moderne Decoratieve en Industriële Kunsten in Parijs, waar zijn ontwerpen grote indruk op hen maken. Toch krijgt de Fransman niet volledig de vrije hand. David van Buuren maakt zelf voorschetsen van de meeste meubelen, die bij de Franse firma worden verfijnd. Ieder meubel is een absoluut uniek stuk, volledig in de stijl van de jaren twintig en uitgevoerd in exotische houtsoorten.

Jaap Gidding

Ook bij Nederlandse ontwerpers wordt werk besteld. Zo maakt de edelsmid Jan Eisenloeffel een bijzondere kroonluchter in brons en glaspasta voor de hal. Ook deze lamp met een decoratie van gestileerde bloemen en geometrische elementen is waarschijnlijk al in 1925 door het echtpaar gekocht op de Internationale Tentoonstelling van de moderne Decoratieve en Industriële Kunsten. Een andere Neder-

landse ontwerper wiens werk de Van Buurens in Parijs bewonderen is Jaap Gidding. Hij krijgt de opdracht om glas-in-loodramen, tapijten en gordijnen voor hun villa te ontwerpen. De vloer-

kleden met grillige en kubistische patronen en felle contrasterende kleuren zijn gemaakt in het Vlaamse atelier van Elisabeth de Saedeleer naar kartons van de Nederlandse ontwerper.

Persoonlijke mix

De voorkeur van David van Buuren voor de finesse van de Franse Art Deco en de ornamentele en plastische vormtaal van de Amsterdamse School levert een unieke en zeer persoonlijke mix van stijlen op. Aan ieder detail is aandacht besteed. In de muzieksalon staat bijvoorbeeld een piano, waarvan de buitenkant ontworpen is door Dominique en die is uitgevoerd in palissander, in dezelfde stijl als de lambriseringsen, de wanden en de tafel. Het geborduurde doek op de piano is wederom van Gidding. Het instrument, dat ooit heeft toebehoord aan de Franse componist Erik Satie, is gemaakt door de pianobouwer Julius Blütnner in Leipzig. De Belgische Koningin Elisabeth, een vriendin van Alice, ijverde ervoor dat de deelnemers aan haar pas opgerichte muziekwedstrijd hierop mochten oefenen.

Kunstverzamelaar en mecenas

Vele andere beroemdheden uit politiek, literatuur en cultuur, zoals Raoul Dufy, Magritte, David Ben Gourion, Christian Dior of Jacques Prévert, zijn tijdens de ja-

Ontwerper Dominique van de Parijse studio Domin & Genevrière tekende voor de inrichting van de grote salon (vorige pagina), de kleine salon (rechts), en het trappenhuis (boven). Elk detail in de villa is ontworpen door kunstenaars, zoals het beeld van George Minne op de trappaal (boven) en de tafellamp van Felix Aublet (onder). Ook Nederlandse sierkunstenaars werden ingeschakeld. De hanglamp in de hal (boven) is van Jan Eisenloeffel en het glas-in-lood (boven, onder) en de tapijten in de salons (vorige pagina, rechts) werden ontworpen door Jaap Gidding.

De Vlaamse schilder Gustave van de Woestyne was goed bevriend met David van Buuren, hij portretteerde de bankier in 1935 (rechtsboven).

Jaap Gidding ontwierp een keur aan Art Deco textiel voor de villa van David en Alice van Buuren. De tapijntwerpen variëren van grillig (vorige pagina) tot kubistisch (boven, onder). Naast gordijnen ontwierp hij ook het verfijnde geborduurde kleed op de piano (boven).

ren twintig en dertig bij de Van Buurens te gast. Een zeer graag geziene gast is Gustave van de Woestyne. Tussen de schilder en de bankier groeit een dierbare vriendschap die meer dan dertig jaar zou duren, tot aan de dood van de schilder in 1947. In die periode schaft het echtpaar dertig schilderijen van deze vertegenwoordiger van de eerste school van Sint-Martens-Latem aan.

David van Buuren was een gepassioneerd kunstverzamelaar en mecenas, die in zijn vrije tijd zelf ook graag schilderde. Zijn omvangrijke collectie schilderijen en tekeningen overspant meer dan vijf eeuwen schilderkunst en bevat werken van zowel oude als moderne meesters, zoals de twee zonen van Pieter Breugel, Signac, Fantin-Latour, Ensor, De Smet, Wouters en de Nederlandse schilders Kees van Dongen en Vincent van Gogh. In het huis staan prachtige beelden, zoals een 'geknielde knaap' van George Minne in het trappenhuis.

Levenswerk

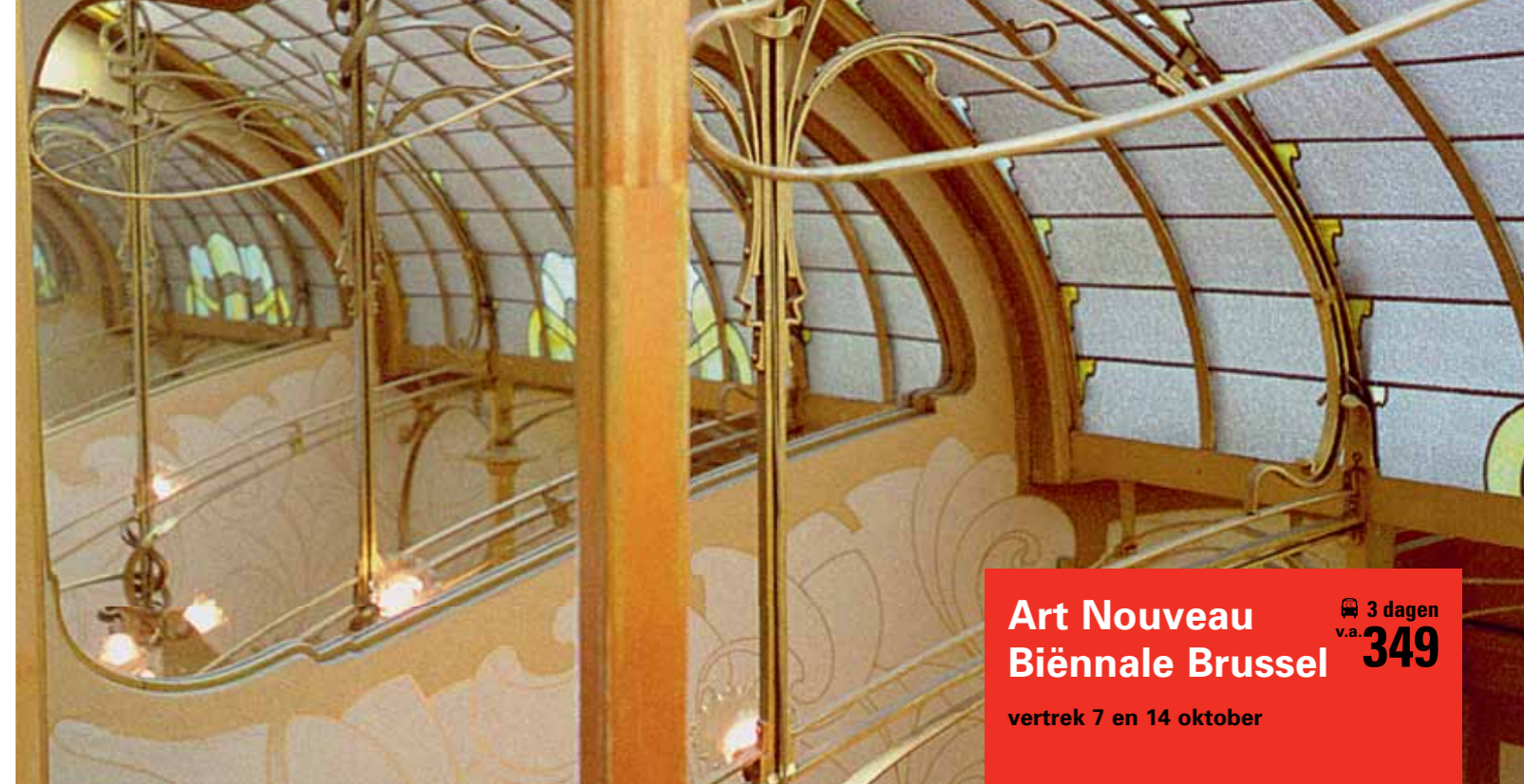
De oorlog in 1940 betekent een breuk in het gelukkige leven van de Van Buurens in Ukkel. Als jood

voelt de bankier zich gedwongen tot vijf jaar verbanning in de Verenigde Staten. Daar verzamelt hij aanzienlijke geldsommen ten voordele van de joodse slachtoffers in Europa. In 1945 vinden de echtgenoten hun huis, dat de Duitsers hadden betrokken,

ongeschonden terug. Als de bankier in 1955 overlijdt, zet zijn vrouw hun levenswerk voort. In 1970 – drie jaar voor haar dood – richt zij een privéstichting op die het huis, de tuinen en de kunstcollectie gaat beheren. Hun woonhuis wordt – zoals haar man het zou hebben gewild – een museum.

www.museumvanbuuren.be

**Art Nouveau
Biënnale Brussel** ^{3 dagen v.a.} **349**

vertrek 7 en 14 oktober

ART NOUVEAU BIËNNALE

De Belgische hoofdstad Brussel staat dit najaar in het teken van de art nouveau, de sierlijke kunststijl met weelderige plantmotieven en vrouwenfiguren, die rond 1900 Europa veroverde. Tijdens de 6e Art Nouveau Biënnale kunt u in Brussel genieten van de art nouveau. Maar dat niet alleen: de Biënnale wordt dit jaar uitgebreid met de art deco, zodat de bezoeker een goed beeld krijgt van de ontwikkeling in de kunst tussen de twee wereldoorlogen.

Deze bijzondere reis biedt u de unieke mogelijkheid om in verschillende huizen, die speciaal geopend zijn, de uitzonderlijke interieurs te bewonderen. Samen met uw reisleader maakt u een stadswandeling door het Brussel van rond 1900, waarna u op eigen gelegenheid verscheidene huizen kunt bezoeken. Tevens bezoeken we het Hortahuis, het huis en atelier van de kunstenaar Victor Horta. Reis mee en ontdek op deze reis al het moois dat Brussel te bieden heeft.

SRC
cultuur
vakanties

Onze reisleaders brengen cultuur tot leven src-cultuurvakanties.nl 050 – 3 123 123

Programma

dag 1: Vertrek naar Brussel. Na aankomst verzorgt de reisleader een lezing over de art nouveau.
dag 2: Bezoek aan het Hortahuis en een stadswandeling. Vanmiddag kunt u zelf enkele art nouveau huizen bezoeken. We dineren in een restaurant in art nouveau stijl.
dag 3: Deze ochtend bent u vrij. U kunt nog een aantal bijzondere interieurs bezoeken. Vanmiddag vertrekken we richting Nederland.

(Wijzigingen zijn voorbehouden.)

Themaweekenden

De Art Nouveau Biënnale vindt gedurende vier weekenden in oktober plaats. Ieder weekend heeft zijn eigen thema. Op dit moment is het definitieve programma van de Biënnale nog niet bekend en kunnen wij u dus nog niet informeren over het thema van de twee weekenden, waarin deze reis vertrekt. Zodra hier meer over bekend is, vindt u dat op onze website.

Deze SRC-Cultuurvakantie is inclusief:

- busreis • overnachting in 2-persoonskamer
- LO • diner op dag 2 • excursies • passpartout voor de Art Nouveau Biënnale
- lezing • begeleiding door een deskundige Nederlandsprekende reisleader

